

Crònica de l'acte de celebració dels 10 anys de l'ésAdir, el portal d'assessorament lingüístic de la CCMA (25 de gener del 2016). — El 25 de gener del 2016, a les set del vespre, la sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans va acollir un acte per a commemorar el desè aniversari de l'ésAdir, el portal lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, que va néixer el febrer del 2006.

L'acte va tenir dues parts: la primera, amb una taula presidida per Joandomènec Ros, president de l'Institut d'Estudis Catalans; amb Brauli Duart, president de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals; Maria Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica de l'IEC, i Miquel Garcia, responsable de l'àrea de Nous Formats i Documentals de TV3 i que va formar part de l'equip que va gestar el projecte de Televisió de Catalunya fa 33 anys. I la segona, amb una taula encapçalada per Ernest Rusinés, cap del Departament d'Assessorament Lingüístic de la CCMA, acompanyat de Neus Nogué, professora del Departament de Filologia Catalana de la UB; Sílvia Còppulo, directora del programa *La vida* de Catalunya Ràdio; Bernat Soler, responsable de les retransmissions dels partits del Barça a TV3, i Antoni Bassas, director audiovisual del diari *Ara*.

El president de l'IEC, Joandomènec Ros, va remarcar que «deu anys són pocs, però són molts si s'ha fet molta feina», referint-se a l'ésAdir. Va afegir, però, que encara hi havia molta feina per fer: «Se m'esborrona la pell quan sento algú que diu *desvetllar* en lloc de *desvelar*.»

En el seu torn de paraula, Brauli Duart, president de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, va destacar que la CCMA va néixer amb la clara voluntat d'arribar a un públic ampli i heterogeni amb la normalització de l'ús de la llengua, adaptant-la a les diferents situacions comunicatives: «Calia reforçar el català, que la gent comprovés que es podia sentir futbol i pel·lícules en català, cosa que em sembla que s'ha aconseguit amb escreix.»

En la seva intervenció, Maria Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica de l'IEC, va explicar la contribució que van fer els lingüistes actius a finals dels anys setanta i començaments dels vuitanta del segle vint en l'elaboració d'un model de llengua que passés de ser «únic i monolític» a ser «útil en tots els àmbits de la vida», des del convenciment que «totes les llengües són aptes i serveixen per a tot». A més, Cabré va presentar el projecte Acadèmia Oberta, una plataforma d'interacció entre la institució acadèmica i els mitjans de comunicació que permet acostar dos mons que treballen en contextos i amb ritmes diferents, però que han d'estar necessàriament en contacte per complementar-se.

L'última intervenció de la primera part de l'acte va ser a càrrec de Miquel Garcia, responsable de Nous Formats i Documentals de TV3, que va parlar del privilegi d'haver treballat a Televisió de Catalunya des dels seus inicis i d'haver rebut de Francesc Vallverdú les primeres lliçons de llengua catalana. Al final del seu parlament, Garcia va donar pas a la projecció d'un fragment de l'últim capítol de la sèrie *Els dies clau*, titulat *10 de setembre de 1983: primera emissió de TV3*, que es va emetre aquell mateix vespre per TV3. La projecció, carregada de records emotius dels primers moments tant de TV3 com de Catalunya Ràdio, va arrencar rialles i aplaudiments.

Ja en la segona part de l'acte, amb la taula renovada, Ernest Rusinés, cap del Departament d'Assessorament Lingüístic de la CCMA, va aportar xifres concretes del volum de continguts de l'ésAdir per fer visible la quantitat ingent de material que recull el portal lingüístic, i va destacar el paper d'avantguarda que té el web en relació amb la institució acadèmica. Una dada: l'edició del 2007 del *DIEC* va incloure 216 termes nous que ja constaven a l'ésAdir. A més, Rusinés va fer un reconeixement a la feina del col·lectiu de traductors de doblatge i a tot l'equip de lingüistes que des del primer dia han contribuït a alimentar i conformar el que és avui l'ésAdir.

Seguidament va intervenir Neus Nogué, professora de la Universitat de Barcelona, que va parlar de la necessitat que els mitjans públics siguin model i mirall de la societat. Com a model, transmetent una llengua correcta i respectuosa amb la norma, la «norma externa»; i com a mirall, reflectint la realitat per aconseguir versemblança i acostar-se a l'audiència, que s'hi ha de poder

identificar, amb les llicències que es considerin necessàries per aconseguir-ho, la «norma interna». Nogué també va aprofitar la presència de les autoritats de l'IEC per fer algunes peticions concretes de qüestions que considera que estan pendents: l'admissió del terme *barco* i d'un grup de verbs amb el prefix *en-* gramaticalitzat, com *enriure's*, *enfotre's*, *enrecordar-se*, *ensortir-se*...

Sílvia Còppulo, vinculada amb Catalunya Ràdio des de l'any 1984, formada en psicologia del llenguatge, va explicar que des de bon començament era conscient de la importància del model de llengua en un mitjà oral com la ràdio i de la força del mitjà: «Calia un model que ens acostés a la gent, una llengua que funcionés, que fos correcta i que no es notés.» Amb aquestes paraules va descriure la seva relació amb els equips de professionals de la llengua al llarg de la seva trajectòria.

A continuació va parlar Bernat Soler, que va fer èmfasi en el "risc" que comporta la seva feina, en què durant 90 minuts ha d'improvisar en directe el discurs tenint en compte una pila d'inputs i, és clar, la correcció lingüística. Soler es va declarar fill del model Puyal, com tota una generació de transmissors esportius, i va destacar la importància que té per ell l'ésAdir, on sobretot consulta les pronúncies dels noms estrangers i els gentilicis.

Finalment, Antoni Bassas, actualment al diari *Ara* però amb una llarga trajectòria tant a TV3 com a Catalunya Ràdio, va explicar com eren les primeres transmissions esportives que feien en català a Ràdio4 i a Ràdio Joventut, en què els passaven llistes de paraules "prohibides" i alertes de pronúncia, per evitar bàsicament els barbarismes. I va llegir un fragment de George Orwell de l'any 1946 en què l'autor relaciona directament pensament i llengua, independentment de la sort política d'aquesta, i reivindica la necessitat que es caracteritzi per la claredat, la distinció i la creixement.

La jornada es va tancar a les nou del vespre amb una conversa informal i distesa entre els membres d'aquesta última taula en què es va constatar la relació directa i el vincle professional que hi ha entre el col·lectiu de periodistes i el de lingüistes, que treballen plegats per fer del model de llengua de la CCMA un model d'èxit, viu i en contínua evolució.

Maria PRIETO
Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals
Anna VILA
Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals

Sessió en memòria de Carles Miralles i Solà a l'Institut d'Estudis Catalans (28 de gener de 2016). — El passat 28 de gener de 2016, la vigília de complir el primer aniversari de la seva mort, l'IEC va celebrar, a l'esplèndida Sala Prat de la Riba, una sessió en memòria de Carles Miralles, membre de la Secció Filològica i, en diversos moments, de 1979 ençà, president de la Comissió de Lexicografia, secretari general, i president de la filial Societat Catalana d'Estudis Clàssics.

L'acte va ser presentat pel president de la institució Joandomènec Ros, i el va cloure Maria Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica: l'un i l'altre van ressaltar l'empremta que, com a filòleg, poeta i professor l'homenatjat va deixar a l'IEC, i van fer paleses algunes vivències compartides en reunions de treball, plenaris o actes diversos. La Generalitat de Catalunya va ser representada per la directora de la Institució de les Lletres Catalanes, Sra. Laura Borràs, que també va pronunciar unes breus paraules.

La sessió comptà amb cinc ponents, cadascun dels quals evocà Miralles des d'aspectes diferents, segons la seva relació acadèmica, professional i personal. Les línies que segueixen pretenen fer una breu síntesi d'aquestes intervencions.

Joan A. Argenter, amb l'eloqüent títol de «Carles Miralles: una llengua de cultura, una cultura de la llengua», remarcà com Miralles reivindicava «l'indissoluble nexa entre la llengua, la cultura